

Практичні кроки для подолання освітніх втрат при підготовці та проведенні дистанційних уроків

Степанська А.В., учитель хімії

Першим кроком до подолання освітніх втрат є якісна підготовка вчителя до уроку. Всі ми з вами працюємо на єдиній платформі Classroom. Це середовище дозволяє ефективно організувати онлайн - навчання, використовуючи різні додатки Google, відео, текстову та графічну інформацію. Учитель, працюючи на цій платформі, має також можливість контролювати, систематизувати, оцінювати учнівську діяльність, переглядати результати виконання учнями завдань і вправ, застосовувати різні форми оцінювання.

Особисто я взяла за звичку публікувати до уроку в класрумі і завдання, і навчальний матеріал. Це може бути невеличка презентація (не більше, ніж на 10 слайдів), опорний конспект, схема, таблиця, ментальна карта. Для створення таких матеріалів використовую програму пейнт - багатофункціональний і зручний графічний редактор компанії Microsoft. Слово пейнт перекладається з англійської як «фарба». В цій програмі, і правда, можна створювати чудовий, яскравий, естетично оформлений матеріал із текстами, схемами, малюнками і фото. Тут можна писати, малювати, вставляти геометричні фігури, стрілки, малюнки і фото з інтернету, які можна тут же редагувати, можна друкувати тексти різного шрифту, розміру, кольору, робити різний фон. Оформлена таким чином інформація приваблює дітей, допомагає їм її краще сприймати і засвоювати, запам'ятовувати, плюс отримувати естетичне задоволення від уроку чи завдання. У своїй роботі використовую графічний планшет. Він дуже легко підключається до ноутбука і стилусом ви легко і акуратно будь - що малюєте і пишете. Практично на кожен урок для усіх класів в минулому році я підготувала такі опорні конспекти. По папочкам у мене все розкладено (за паралелями і темами), тому в цьому році я вже менше витрачаю часу на цю роботу. До речі, всі ці файли зберігаються на гугл диску. Чудово також те, що ви у будь - який момент можете відредагувати свій шедевр. В цій же програмі у мене завантажена Періодична система хімічних елементів і таблиця розчинності. Прямо в цих же файлах я і пишу, і малюю, і виділяю те, на що дітям в той чи інший момент часу потрібно звернути увагу. Після уроку я просто закриваю файл і не зберігаю зміни. Ви ж можете,

наприклад, завантажити карти географічні, історичні, можете завантажувати вправи, тексти, формули, моделі і на уроках онлайн з ними працювати. В класрумi я, крім власних файлів зі свого комп'ютера і з google - диску, звичайно, також даю посилання на адреси сайтів, на відеоуроки в YouTube, відеодосліди, які учні можуть переглянути у будь - який зручний для них час. Невеликі відеодосліди (не триваліші за 3 хвилини) переглядаємо з учнями на уроках, більш триваліші на практичних роботах. Ось приклад, як додати відео YouTube в класрум.

У розділі «Матеріали» можна дати учням зміст курсу. Наприклад, інструкції на урок, PDF для читання, ті ж самі презентації чи опорні конспекти. Його функціональність аналогічна "Завданням". Але як говорить мій власний досвід, все ж таки краще публікувати матеріал в розділі «Завдання». Це учнів більше стимулює зазирнути в класрум, побачити опублікований матеріал і попрацювати з ним.

Опція, що є в класрумi, «Використати повторно» дозволяє скопіювати вміст із будь - якого вашого класу. Якщо ви ведете кілька класів з однієї паралелі, зручно і швидко використовувати цю опцію, щоб копіювати теми, матеріали, завдання, посилання, документи, тести з одного класу в інший.

Якщо опублікувати матеріал за кілька днів до уроку в якості домашнього завдання, то можна проводити уроки за технологією «Перевернутий клас».

Прийом «Перевернутий клас» передбачає надання учням завдань для ознайомлення з новим матеріалом до того, як його пояснюватиме вчитель на уроці. Це також може бути завдання переглянути відео, розібрати практичну проблемну ситуацію, скласти питання до відео, опрацювати навчальний текст та перекодувати, тоюто перетворити його в іншу форму – таблицю, діаграму, тест. У такому випадку створюються умови для підвищення активності учнів на уроці.

Важливим кроком до подолання освітніх втрат є ефективна організація зворотного зв'язку між учнями і вчителем. Традиційно письмовий зворотний зв'язок «вчитель - здобувач освіти» полягає в наданні індивідуальних конкретних рекомендацій за підсумками роботи в письмовій формі, якщо мова йде про уроки в асинхронному режимі.

Серед прийомів усного зворотного зв'язку під час синхронного уроку ефективними є:

1. Прийом «Ланцюжок слів». Застосовується на етапі актуалізації опорних знань учнів і полягає в наступному. Учні ланцюжком проговорюють по одному терміну. За командою вчителя до певного терміну подається означення чи формулюється правило.

2. Прийом «Еволюція». На початку уроку вчитель записує ключові терміни теми і просить учнів дати їм визначення. Впродовж вивчення теми, вчитель знову пропонує дати визначення цим же термінам і порівняти з раніше сформульованими.

3. Прийом «Хочу запитати». Про нього я вже говорила, коли згадувала технологію перевернутого навчання. Пропонуємо учням опрацювати самостійно частину нового матеріалу і створити запитання до певної теми. Так учень вчиться не просто відтворювати інформацію, а і опрацьовувати її.

4. Прийом «Знайди помилку». Учні демонструються виконані завдання з можливими типовими помилками. Пропонується проаналізувати завдання впродовж короткого проміжку часу та проголосувати смайликом (палець вгору чи сердечко, чи салют за умови, що завдання виконано правильно, або палець вниз чи смайлик, що плаче (у разі помилки).

5. Прийом «Правда-неправда». Здобувач освіти або вчитель проговорює правило, визначення, алгоритм розв'язання, а інші учасники знову ж таки реагують смайликом у відповідь.

6. Цікавим є прийом «Ідеї уроку». По закінченні уроку учням необхідно виділити три основні ідеї вивчення теми. Наприклад, при вивченні у 8 і в 11 класі теми «Будова атома. Зміна властивостей хімічних елементів в періодах і групах» виділяємо такі ідеї:

- Властивості речовин залежать від будови атомів, з яких вони складаються
- Всі атоми, так само, як і люди, прагнуть витратити мінімум енергії
- Всі елементи заздять інертним елементам, а саме їх завершеному зовнішньому енергетичному рівню, тому існують в світі речовини.

7. Прийом «Конкурс шпартгалок» застосовується на уроці узагальнення. Прийом полягає в тому, що здобувачі освіти, працюючи вдома, індивідуально або в парі чи групі, кодуєть інформацію з вивченої теми, подаючи її у вигляді презентації.

Для групової роботи, звичайно, треба надавати учням доступ до документу Google. Всі учні можуть одночасно зі своїх комп'ютерів брати участь у груповій роботі, редагувати документ, вносити пропозиції, залишати коментарі і відгуки.

Слід також сказати, що для подолання освітніх втрат вчителю важливо навчитися розробляти власні інтерактивні чи компетентнісно орієнтовані, інтегровані завдання або користуватися ефективними готовими. Мотивують цікаві сучасні тексти, на основі яких можна давати різноманітні завдання. Тоді навчання не буде рутиною для учнів, а навпаки стане захопливим процесом.

Ну і, звичайно ж, під час дистанційного навчання для організації ефективного зворотного зв'язку доречно застосовувати такі цифрові інструменти, як **тести**. Хоч це і не ідеальний спосіб перевірки засвоєння матеріалу, але один з кращих, які ми на сьогодні маємо. Головна перевага тестів - їх неупередженість, можливість швидкої автоматичної перевірки великої кількості відповідей. Для створення тестів можна використовувати багато сервісів, зокрема і Google - форми.

Google - форми дають можливість створювати наступні види тестових запитань: тестові завдання відкритої форми з короткими відповідями, тести з варіантами відповідей (вибір однієї правильної відповіді), прапорці (вибір декількох правильних відповідей), таблиця з варіантами відповідей і сітка прапорців - це тести на відповідність. Також учень може завантажувати файл. Ну і плюс учитель сюди ж у гугл - форму може завантажувати відео і зображення.

Для проведення поточного контролю під час дистанційного навчання доречно також використовувати анкети, в яких учень сам оцінює свої результати навчання за такими показниками:

- зрозумів / зрозуміла, можу вирішити самостійно;
- зрозумів, можу вирішити з підказкою;
- не зрозумів, не можу вирішити.

І кілька слів скажу про те, що для подолання освітніх втрат діти у зручний для них час можуть виконувати діагностичні тести, що пропонують різні сайти. Наприклад, тести на платформі ВШО – «Всеукраїнської школи онлайн». Крім діагностичних тестів, на сайті є відеоуроки із завданнями для учнів 5–11 класів, плюс цікаві опорні конспекти.

Приклад

Посилання на сайт

https://lms.e-school.net.ua/course_category/

Треба також пам'ятати, що ефективним кроком до подолання освітніх втрат є диференційований підхід до учнів: він передбачає використання різних завдань, методів та матеріалів для учнів з різним рівнем здібностей, бо ефективність залежатиме від конкретних потреб і характеристик кожного окремого класу та і кожної окремої дитини.

Треба усвідомити, що втрати, безперечно, є і будуть, і їх потрібно навчитися долати. Плюс пам'ятаємо, що освітні втрати не є відмінною рисою дистанційного навчання. Впевнена у тому, що за умови високої мотивації дітей, батьків, учителів, за умови якісно підготовлених учителем уроків, онлайн навчання має навіть ряд переваг, у порівнянні із навчанням офлайн.